

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Кафедра фінансів і банківської справи
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Національний університет державної податкової служби України
Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ)
Бранденбурзький університет прикладних наук (Республіка Німеччина)
Гірничо-металургійна академія
імені Станіслава Сташиця (Республіка Польща)
Центрально-європейський університет в м. Скаліца (Словацька Республіка)
Університет Вестмінстера (Великобританія)
Green World Group (Республіка Болгарія)

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції**

21 – 22 травня 2015 р.

Полтава
2015

УДК 330.336
ББК У9 (4Укр) 262-983

Ф.59

Редакційна колегія:

В.О. Онищенко, д.е.н., професор; Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
С.В. Онищенко, к.е.н., доцент; С.Б. Манжос, к.е.н., доцент;
Л.А. Свистун, к.е.н., доцент; Т.М. Завора, к.е.н., доцент.

Ф.59   **Фінансова безпека в системі забезпечення національних економічних інтересів: проблеми і перспективи:**
Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції,
21 – 22 травня 2015 р. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 262 с.

ISBN 978-966-616-136-2

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції відображено результати наукових досліджень провідних науковців, молодих учених та аспірантів, розглянуто актуальні теоретичні й практичні проблеми забезпечення фінансової безпеки та впливу глобалізаційних процесів на національні інтереси держави. Значну увагу приділено загрозам, механізму та системі забезпечення фінансової безпеки держави. Розглянуто проблеми і пріоритети забезпечення бюджетної та податкової безпеки держави. Висвітлено питання ролі й впливу стабільності фінансових ринків на фінансову безпеку держави.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Королівства Бельгії, Республіки Болгарії, Грузії, Республіки Польщі та України.

Призначений для фахівців фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 330.336
ББК У9 (4Укр) 262-983

ISBN 978-966-616-136-2

© Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ

Onyshchenko Volodymyr MECHANISM OF RENEWABLE ENERGY INVESTMENT PROJECTS IMPLEMENTATION IN THE CONTEXT OF NATIONAL ECONOMIC INTERESTS	11
Sivitska Svitlana INVESTMENT OF THE ALTERNATIVE ENERGY IN THE CONTEXT OF NATIONAL ECONOMIC INTERESTS	13
Глушко Аліна Дмитрівна ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	15
Дахно Олена Миколаївна ПОДАТКОВА БЕЗПЕКА НА МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНІ	17
Делас Віталіна Анатоліївна, Носова Євгенія Анатоліївна, Яфінович Олена Богданівна ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ ЯК ЗАПОРУКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	20
Демчак Руслан Євгенович, КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	24
Іонін Євген Євгенович, Беспалова Алла Геннадіївна АНАЛІТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	27
Калита Тетяна Анатоліївна ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	31
Кір'ян Жанна Володимирівна, Лук'янець Тетяна Василівна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ	33
Козаченко Ганна Володимирівна, Шульженко Лілія Євгеніївна ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМАТИКИ.....	36

Птащенко Лиана Александровна, Корганашвили Лариса Дмитриевна СОБЛЮДЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА О БОРЬБЕ С ФИНАНСИРОВАНИЕМ ТЕРРОРИЗМА В СИСТЕМЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СТРАНЫ	39
Кривовяз Магда Анатоліївна, СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	42
Лук'янець Тетяна Василівна, Ступак Роман Вадимович УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ЛЕВЕРИДЖЕМ З МЕТОЮ ДОСЯГНЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	46
Наконечна Анастасія Сергіївна СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТУРИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК УСОБЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ	48
Погорелов Юрій Сергійови УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	52
Рожко Олександр Дмитрович ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ ТА БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА ЯК ЧИННИКИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	56
Чепурний Олег Вікторови ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ	59
Шаховалова Єлизавета Олегівна СТАН ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ І ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА	63
Шеремета Олександр Олександрович СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	67
Шклярук А., Дахно Олена Миколаївна ПОДАТКОВА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	69
Шляховий Юрій Віталійович, Терновий А. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ	72

Шпигоцька Наталія Олегівна БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	74
---	----

Шрамко Олександр Володимирович ВНУТРІШНІЙ АУДИТ У КОНТЕКСТІ ПОНЯТТЯ “ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА”	77
---	----

СЕКЦІЯ 2. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Онишко Світлана Василівна, Новицький Віталій Андрійович ВПЛИВ ОФШОРНИХ ОПЕРАЦІЙ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ НА СТАН ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	80
---	----

Волкова Неля Іванівна, Черенкевич Олена Сергіївна АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ В УКРАЇНІ.....	82
--	----

Рябокінь Марина Валеріївна ФАКТОРИ ВПЛИВУ СЕК’ЮРИТИЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НА РОЗГОРТАННЯ СВІТОВОЇ КРИЗИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	84
--	----

Савицька Олена Ігорівна, Шевченко Людмила РОЛЬ НАФТОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	88
---	----

Свистун Людмила Анатоліївна, Рожко Анастасія Аркадіївна ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	90
--	----

Штепенко Катерина Павлівна МЕТОДИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	94
---	----

СЕКЦІЯ 3. ПРОБЛЕМИ І ПРІОРИТЕТИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЮДЖЕТНОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Momot Tetiana, Vashchenko Oleksandr SAFE CITY:FROM UKRAINIAN REALITY TO EUROPEAN STANDARDS	96
---	----

Варналій Захарій Степанович ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ЧИННИК ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	98
Баскаков Андрій Юрійович УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БЮДЖЕТНОГО ДЕФЦИТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ	103
Бондаревська Ольга Миколаївна АНАЛІЗ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	106
Голозубова Д.В., Похідняк М.В., Дахно О.М. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ.....	109
Голян Яна Сергіївна ФІНАНСУВАННЯ ДЕФЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	111
Дахно Олена Миколаївна ВИКОРИСТАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ТА РЕГУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ	115
Демиденко Людмила Миколаївна ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	121
Касперович Юлія Володимирівна ФІНАНСОВА ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	123
Килимиста О.В., Дахно О.М. ПРОБЛЕМИ УХИЛЕННЯ ТА ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ	127
Корень Наталія Василівна РОЗВИТОК МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ В УМОВАХ РЕФОРМИ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	131
Красільник Олександр Володимирович ФОРМУВАННЯ КОШТОРИСУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	134
Онищенко Світлана Володимирівна ВЛИВ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА БЮДЖЕТНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ.....	137

Паутова Тетяна Олександрівна, Філонич Олена Миколаївна ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ ШЛЯХОМ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	140
Пугач Олександра Анатоліївна СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ БЮДЖЕТНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	142
Савич Іван Васильович ІНСТИТУЦІЙНІ ДЕФОРМАЦІЇ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ ЯК ЗАГРОЗА БЮДЖЕТНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ	144
Сікач Л.В., Дахно Олена Миколаївна АКЦИЗНА ПОЛІТИКА У ПРОЦЕСАХ ГАРМОНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ.....	147
Степанченко Тетяна, Соколова Наталія Олегівна ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	150
Унінець-Ходаківська Валентина Павлівна РОЗВИТОК ПОДАТКОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ.....	153
Чеберяко Оксана Вікторівна, ЗАГРОЗИ ТА ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	155
Чекановський Віталій Петрович ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	158
Ярошенко Марина Сергіївна, Дахно Олена Миколаївна ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО ПРІОРИТЕТНИХ ФУНКЦІЙ	160

СЕКЦІЯ 4. ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Baratashvili Eugene Shalvovich, Chechelashvili Maya Yurievna ECONOMIC SECURITY OF THE REGIONAL ASSOCIATION OF COUNTRIES.....	163
Chechelashvili Maya Yurievna, Dekanosidze Sophiko Davidovna NATIONAL ECONOMIC SECURITY IN THE GLOBALIZATION.....	165

Colonasee Daniel, Maes Arlette THE THREATS TO ECONOMIC SECURITY: FOREIGN EXPERIENCE.....	167
Lapinsky Igor CURRENT TRENDS AND ANALYSIS OF SHADOW SYSTEM PROCESSES AS THREATS FINANCIAL SECURITY STATES.....	168
Головка Валерія Олександрівна ПРИБУТКОВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	171
Кострач Людмила Миколаївна, Жалдак Леся Олександрівна ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ СТРАХОВИКА НА ВІТЧИЗНЯНОМУ СТРАХОВОМУ РИНКУ.....	174
Лифар О., Волкова Валерія Валеріївна КОНЦЕПЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	177
Сидорова Антоніна Василівна, Анісімова Ганна Володимирівна ОЦІНКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ФАКТОРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	181
Шемаєва Людмила Григорівна, Юрків Надія Ярославівна АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ	184
Шемаєва Людмила Григорівна, Гладких Дмитро Михайлович КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У 2014-2015 рр.	189

СЕКЦІЯ 5. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Ptazinsky Kamil SYSTEMATICS FOREIGN APPROACHES IN RAISING STATE FINANCIAL SECURITY	193
Білик Ростислав Романович ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНІВ ЯК ЧИННИК ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	195
Волкова Валерія Валеріївна ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ОСНОВА ЕГО ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ	198

Волкова Неля Іванівна МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ БАНКАМИ ДЕПОЗИТІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ	202
Завора Таїна Миколаївна, Лебедин Анна Григорівна МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ВІТЧИЗНЯНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	205
Завора Таїна Миколаївна, Шеремета Олександр Олександрович ОСОБЛИВОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ СТАТЕЙ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
Зінченко Ольга Анатоліївна РОЗВИТОК ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ РЕГІОНУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА	213
Комеліна А.А. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ РОЗВИТКУ	215
Кущ Олена Миколаївна АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАГРОЗ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	217
Лактіонова Олександра Анатоліївна ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГНУЧКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЇХ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ	221
Литвин Юлія Павлівна, Голубенко Юлія Іванівна МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	223
Манжос Світлана Борисівна КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ДІАГНОСТИКИ БЕЗПЕКИ БАНКУ	226
Савченко Тетяна Валеріївна СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	228
Ступак Роман Вадимович ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕШКОДЖАННЯ ВІДМИВАННЮ ТА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КОШТІВ ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ	231

7. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2014. - № 37-38. - ст.2004 [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрана

8. Боголіб Т.М. Фінансове забезпечення розвитку вищої освіти і науки в трансформаційний період [Текст]: [монографія] / Т.М. Боголіб – К.: Міленіум, 2006. – 506 с.

УДК 338.351

***Онищенко Світлана Володимирівна,**
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів і банківської справи
Полтавського національного технічного
університету імені Юрія Кондратюка*

ВЛИВ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА БЮДЖЕТНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

В умовах фінансової нестійкості економічних процесів в Україні глобалізація світової економіки позначилася як сукупність взаємопов'язаних проблем в галузі управління бюджетною системою. По-перше, це проблеми у сфері функціонування бюджетної системи як пускового механізму підтримки макроекономічної та фінансової стабільності соціально-економічного розвитку країни. По-друге, вимагають переосмислення й уточнення теоретичні та методологічні підходи до формування економічної політики, інституційних перетворень і необхідних елементів фінансової системи, що впливають на стійкість національної економіки. По-третє, в сучасних умовах продовжує проявлятися невизначеність при вирішенні низки економічних завдань у сфері дохідних і видаткових статей бюджету в органах фінансового та податкового контролю. По-четверте, потрібна розробка комплексних державних заходів щодо забезпечення виходу економіки країни з зони небезпеки, в тому числі - прогнозних параметрів фінансової безпеки в цілому та бюджетної зокрема.

Особливу роль в активізації забезпечення фінансової безпеки відіграє процес глобалізації пов'язаним зі зниженням рівня державного регулювання і обмеження, що зумовлені інтересами окремих національних держав, так як фінансова глобалізація – це складний процес, який є результатом поглиблення фінансових зв'язків країн, лібералізація цін й інвестиційних потоків, створення транснаціональних фінансових груп[1]. Враховуючи, що процес фінансової глобалізації спричиняє подвійний вплив на розвиток світової фінансової системи, більшість країн не сприйняли до уваги потенційні загрози фінансової безпеки, які стрімко переросли в реальні. Таким чином, до ключових чинників, що належать до світової фінансової кризи, можна віднести недостатньо скоординовану макроекономічну політику і непослідовність проведення структурних реформ.

З позиції державної економічної політики існують різні моделі макроекономічного регулювання: модель узгодження внутрішньої і зовнішньої рівноваги Т. Свона, модель Р. Манделла, модель Генберге-Свободи [2]. У той же

час для досягнення довгострокової динамічної рівноваги бюджетної системи в умовах економічного зростання недостатньо використання таких макроекономічних інструментів впливу на сукупний попит, як рівень державних витрат і податків, обсяги грошової маси, величина номінального валютного курсу. З урахуванням цього можливі різні сценарії розвитку бюджетної системи:

- сценарій 1 передбачає проведення жорсткої бюджетної політики (витрати на соціальні програми зменшують рівень поточних інвестицій), в ній відсутні вбудовані стабілізатори (наприклад, податкова система), які в періоди швидкого підйому згладжують інвестиційні коливання і тим самим рятують економіку від «перегріву»;

- сценарій 2 передбачає періодичні стиснення і розбухання обсягу грошової маси, слідом за цим відбуваються суттєві проблеми з бюджетом, потім падає рівень життя, і, нарешті, входить в резонанс фізичний обсяг виробництва;

- сценарій 3 показує, що проведена для утримання зростання обсягів виробництва жорстка бюджетна політика, спрямована на обслуговування і погашення зовнішнього боргу, викликає чергові кризи неплатежів і різке стиснення обсягу грошової маси;

- сценарій 4: бюджетний дефіцит не компенсується зростанням соціальних витрат у натуральній формі (суспільні фонди споживання), і стиснення бюджету неминує викликати падіння рівня життя, після чого починається резонанс по всіх параметрах.

Теоретична і методологічна основа розвитку бюджетної системи повинна будуватися на зв'язку з макроекономічними показниками країни. В умовах політичної та економічної нестабільності потрібно враховувати, що бюджетна політика є категорією надбудови і обумовлена економічним розвитком держави. У зв'язку із цим держава, формуючи бюджетну політику, зобов'язана враховувати глобальні тенденції соціально-економічного розвитку, конкретний етап розвитку суспільства та дотримуватися комплексного підходу до розроблення і реалізації заходів бюджетного процесу. Отже, державна політика у сфері зміцнення бюджетної безпеки передбачає цілеспрямовану діяльність органів державної влади, державного управління та місцевого самоврядування з урахуванням стратегічних пріоритетів розвитку бюджетних відносин, засобів бюджетної тактики, а також застосування бюджетного механізму [2].

Бюджетний механізм відіграє визначальну роль у функціонуванні бюджетної системи України. Від належних якості та рівня організації законодавчого і нормативного забезпечення, бюджетного планування бюджетного регулювання, бюджетного нормування, оподаткування, неподаткових методів мобілізації доходів, кошторисного фінансування, бюджетного інвестування, бюджетного резервування, міжбюджетних відносин, бюджетного контролю залежить рівень практичної реалізації бюджетних відносин у кожній ланці бюджетної системи і якість виконання державою своїх функцій [6].

У довгостроковому періоді рівень національного доходу буде залежати від структурних перетворень, залучення у виробництво нових ресурсів і підвищення ефективності їх використання, розвитку техніки і технології, підвищення рівня кваліфікації робочої сили, зростання конкурентоспроможності продукції вітчизняної промисловості на світових ринках. Введення даних змін у податкове законодавство дозволить збільшити відрахування від податку на прибуток у

державний бюджет, а також зацікавити підприємства у збільшенні вкладень у модернізацію та розширення виробництва. Таким чином, може бути реалізована оптимізаційна податкова політика стимулювання інвестиційної та інноваційної підприємницької активності.

Важливою мірою є створення стимулів до збільшення доходної частини обласних і місцевих бюджетів, зокрема шляхом оптимізації податків. Потребує вдосконалення механізм надання міжбюджетних трансфертів, субсидій, що мають вузько цільову спрямованість на здійснення програм модернізації відповідної галузі промисловості.

Основними стратегічними ризиками та загрозами фінансової безпеці в довгостроковій перспективі є збереження експортно-сировинної моделі розвитку національної економіки, зниження конкурентоспроможності та висока залежність її найважливіших сфер від зовнішньоекономічної кон'юнктури, втрата контролю над національними ресурсами, погіршення стану сировинної бази промисловості та енергетики, нерівномірний розвиток регіонів і прогресуюча недостатність трудових ресурсів, низька стійкість і незахищеність національної фінансової системи, збереження умов для корупції та криміналізації господарсько-фінансових відносин, а також незаконної міграції.

Сучасний стан економіки не відповідає вимогам фінансової безпеки України і знаходиться в зоні значної небезпеки. Ефективна система забезпечення національних економічних інтересів держави особливо в умовах глобалізаційних процесів має характеризуватися певними якісними критеріями і параметрами, що забезпечують прийнятні для більшості населення умови життя та розвитку особистості, стійкість соціально-економічної ситуації, військово-політичну стабільність суспільства, цілісність держави, можливість протистояти впливу внутрішніх і зовнішніх загроз.

Виходячи із вищезазначеного, що потребує негайного вирішення в процесі гарантування бюджетної безпеки, вбачаємо необхідність їх об'єднання в єдину стратегію антикризових реформ розвитку країни з визначенням чітких цілей, завдань, інструментів, механізмів забезпечення національних економічних інтересів. Значне місце в ній потрібно приділити питанням зміцнення бюджетної безпеки держави. Ефективність забезпечення зазначених пріоритетів можливо досягти виключно за умови комплексного та системного підходу органів державної влади до формування бюджетного процесу, визначенню реального бюджетного потенціалу окремих територій, упровадження дієвої видаткової політики й стабільних надходжень до бюджету та вибору оптимальних методів покриття дефіциту.

Література

1. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 271 с.

2. United Kingdom HM Treasury [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hm-treasury.gov.uk/>

3. The Open Budget Survey 2013: International Budget Partnership. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://internationalbudget.org/wpcontent/uploads/OBI2013-Report-English.pdf>

4. Лисяк Л. В. Бюджетна політика у системі державного регулювання економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.08 „Гроші, фінанси і кредит” / Л. В. Лисяк. – Київ, 2010. – 32 с.

5. Government finance statistics. Summary tables – 2004-2014 // Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – 2013. – 31 p.

6. Фінанси: підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання. 2012. – 687 с.

УДК 338.47

Паутова Тетяна Олександрівна,

к.держ.упр., доцент

Філонич Олена Миколаївна,

к.е.н., доцент

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ ШЛЯХОМ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Ситуація в системі місцевого самоврядування протягом останніх років характеризується як стабільна стагнація: при тому, що місцеве самоврядування є найбільш демократичним інститутом влади, найбільш наближеним до громадянина, наразі в Україні спостерігається дисбаланс між повноваженнями органів місцевого самоврядування та фінансовими ресурсами, які вони мають у своєму розпорядженні для їх виконання. Ця проблема, передусім, пов'язана з механізмом розподілу податкових надходжень, які складають основу формування бюджетів всіх рівнів в Україні та більшою мірою акумулюються в Державному бюджеті України. За 2014 рік частка доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у зведеному бюджеті склала лише 22,2%, а рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України становить лише 14,27% [1]. Ці показники значно менші, ніж в розвинутих країнах Європейського Союзу.

Актуальність пошуку шляхів забезпечення місцевих бюджетів фінансовими ресурсами посилюється тим, що на органи місцевого самоврядування покладено досить широке коло повноважень та функцій, в тому числі спрямованих на забезпечення конституційних прав і свобод громадян, виконання яких потребує значного обсягу бюджетних коштів, наприклад: забезпечення доступності і безоплатності освіти та медичного обслуговування на відповідній території; забезпечення розвитку всіх видів освіти, медичного обслуговування; вдосконалення мережі освітніх і лікувальних закладів усіх форм власності; організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків; поліпшення житлових і матеріально-побутових умов окремих категорій громадян тощо [2].

При тому, що процес розроблення та вдосконалення нормативно-правової бази щодо формування місцевих бюджетів триває в Україні більше 20-ти років, але проблема централізації фінансових ресурсів та відсутності балансу між